

Masovne instrukcije 19./20.

Zeroth

Contents

1	Laplaceova transformacija	1
1.1	Izabrani zadaci iz knjižice	1
1.2	Zadaci s starih ispita	2
2	Fourierov red	4
2.1	Izabrani zadaci iz knjižice	4
2.2	Zadaci s starih ispita	5
3	Fourierova transformacija	6
3.1	Izabrani zadaci iz knjižice	6
3.2	Zadaci s starih ispita	7
4	Vektorska analiza	8
4.1	Izabrani zadaci iz knjižice	8
4.2	Zadaci s starih ispita	8

1 Laplaceova transformacija

1.1 Izabrani zadaci iz knjižice

1. Izračunaj Laplaceov transformat preko definije i odredi njegovo područje konvergencije.

A. te^t B. $e^t \sin t$ C. $\cosh(2t)$

2. Odredi Laplaceov transformat funkcije

A. $(t+1)^3$ B. $3e^t \sinh(2t)$ C. $\sin t \cdot \sin(2t)$ D. $(t-3)u(t-3)$
E. $(2t+1)u(t-1)$ F. $t^3 e^{-2t} + t^2$ G. $e^{2t} \sin(3t)$ H. $3e^{-t} t^2 - 2tu(t-2)$
I. $\cosh(2t) \cdot \cos(2t)$

3. Odredi sliku funkcije

A. $f(t) = \begin{cases} -t^2, & 0 \leq t < 4, \\ t^2 + 1, & t \geq 4; \end{cases}$ B. $f(t) = \int_0^t e^{-2u} \sin(3u) du$
C. $\frac{\cos(2t) - \cos(3t)}{t}$ D. $\int_0^t \frac{\sinh^2 u}{u} du$

4. Primjenom Laplaceove transformacije izračunaj integral

A. $\int_0^\infty e^{-ax} \frac{\sin x}{x} dx$ B. $\int_0^\infty e^{-3t} t \sin t dt$ C. $\int_0^\infty \frac{e^{-2t} - e^{-4t}}{t} dt$

5. Odredi original funkcije

A. $\frac{s+3}{s^2+6s+11}$ B. $\frac{(s+3)e^{-4s}}{s^2+4s+13}$ C. $\frac{1}{s^4} + \frac{1}{(s+3)^4} e^{-2s}$ D. $\frac{1}{(s+3)^3(s+1)}$

6. Koristeći teorem o konvoluciji, izračunaj original funkcija

A. $\frac{1}{s(s+3)}$ B. $\frac{1}{s(s^2-4+5)}$ C. $\frac{1}{s^2(s+1)^3}$

7. Primjenom Laplaceove transformacije riješi sljedeće diferencijalne jednačbe

A. $y'' + y' - 2y = 2t, \quad y(0) = 0, y'(0) = 1$
B. $y'' + 4y = e^t, \quad y(0) = 0, y'(0) = 0$

1 Laplaceova transformacija

- C. $y'' + 2y' + 2y = e^{-t} \sin t$, $y(0) = 0$, $y'(0) = 1$
D. $y''(t) - 2y'(t) + 5y(t) = e^{-t}$, $y(0) = 1$, $y'(0) = 0$

8. Primjenom Laplaceove transformacije riješi integralnu jednadžbu

- A. $y(t) = t + \frac{1}{6} \int_0^t (t-u)^3 y(u) du$
B. $y(t) = \cos t + \int_0^t e^{t-u} y(u) du$
C. $\int_0^t y(\tau) \sin(t-\tau) d\tau = 1 - \cos t$

1.2 Zadaci s starih ispita

1. Koristeći Laplaceovu transformaciju izračunajte integral

$$\int_0^{\infty} e^{-7x} x \sin(x) dx$$

2. Pomoću Laplaceove transformacije riješite sustav

$$\begin{aligned}\dot{x} &= 2x + y \\ \dot{y} &= x + 2y\end{aligned}$$

uz početne uvjete $x(0) = 1$, $y(0) = 0$

3.

- a) Iskažite i dokažite Teorem o prigušenju originala.
b) Iskažite i dokažite Teorem o pomaku originala.

4. Pomoću Laplaceove transformacije odredite struju $i(t)$ strujnog kruga u kojem su serijski spojeni zavojnica induktiviteta $L = 1$ i kondenzator kapaciteta $C = 4$, na napon

$$e(t) = \begin{cases} e^{-2t}, & t \geq 1, \\ 0 & t < 1 \end{cases}$$

5.

- a) Definirajte Laplaceov transformat zadane funkcije f .
b) Pomoću definicije izračunajte Laplaceov transformat funkcije

$$f(t) = \cos(2t) \quad \text{za } t > 0$$

c) Odredite područje definicije Laplaceovog transformata iz b) dijela zadatka.

6.

a) Izračunajte integral

$$\int_0^{\infty} e^{-t} \frac{\sin t}{t}$$

b) Izračunajte integral

$$\int_0^{\infty} \frac{\sin t}{t}$$

7. Pomoću Laplaceove transformacije riješite sustav

$$\dot{x} = -x + y$$

$$\dot{y} = -x - y$$

uz početne uvjete $x(0) = 0, y(0) = 1$ 8. U strujni krug su paralelno spojeni zavojnica induktiviteta $L = 1$ i otpornik $R = 4$ na napon

$$e(t) = \begin{cases} 0, & t < 1 \\ e^{-t}, & t \geq 1 \end{cases}$$

9.

a) Definirajte Laplaceov transformat funkcije $f : (0, \infty] \rightarrow \mathbb{R}$ b) Računajući preko definicije Laplaceovog transformata, odredite sliku funkcije $f(t) = t \cdot \operatorname{sh}(2t), t > 0$. Napišite područje definicije slike

10. Pomoću Laplaceove transformacije riješite sustav

$$x'(t) = -3x(t) + 3y(t) + 2$$

$$y'(t) = -6x(t) - 1$$

us početne uvjete $x(0) = 0, y(0) = -1$

11. Pomoću Laplaceove transformacije riješite Cauchyev problem

$$y''(t) + y'(t) + 2y(t) = -2u(t - 1)$$

us početne uvjete ($y'(0) = 0$) i $y(0) = 0$ 12. U strujni krug spojeni su u seriju kondenzator kapaciteta $C = 1/2$ i zavojnica induktiviteta $L = 1$ na napon

$$e(t) = \sin(\sqrt{2}t)$$

Pomoću Laplaceove transformacije nadite stuju u tom strujnom krugu.

2 Fourierov red

2.1 Izabrani zadaci iz knjižice

1. Razvij u Fourierov red na intervalu $< -\pi, \pi >$

A. $f(x) = |x|$ **B.** $f(x) = x$ **C.** $f(x) = e^x$ **D.** $f(x) = x^3$ **E.** $f(x) = 2x - 3$

2. Razvij u Fourierov red na intervalu $< -L, L >$

A. $f(x) = 5x - 3, -5 < x < 5$ **B.** $f(x) = 3 - |x|, -5 < x < 5$

3. Razvij u Fourierov red po sinus funkcijama na intervalu $< 0, \pi >$

$$f(x) = x^2$$

4. Koristeći razvoj u Fourierov red funkcije $f(x) = |x|$ u intervalu $[-1, 1]$ izračunaj sumu reda

$$1 + \frac{1}{3^2} + \frac{1}{5^2} + \frac{1}{7^2} + \dots$$

5. Funkciju $f(x) = x^2$ $x \in [0, 1]$ razvij u Fourierov red po kosinus funkcijama i pomoću dobivenog razvoja izračunaj sumu reda $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^k}{k^2}$

2.2 Zadaci s starih ispita

1. Funkciju $f(x) = |x - 2|$ razvijte u Fourierov red na intervalu $[-1, 1]$ te pomoću tog razvoja izračunajte sumu reda

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{2n-1}$$

2.

a) Iskažite osnovni teorem o konvergenciji Fourierovg reda

b) Razvijte u Fourierov red funkciju zadanu s

$$f(x) = \pi^2 - x^2 \quad \text{za } x \in (-\pi, \pi)$$

c) Skicirajte graf Fourierovog reda iz b) dijela zadatka.

d) Koristeći Fourierov red iz b), izračunajte sumu reda $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n^2}$

3.

a) Razvijte u Fourierov red funkcije

$$f(x) = \begin{cases} \frac{\pi-2x}{\pi}, & x \in [0, \frac{\pi}{2}] \\ 0, & x \in (\frac{\pi}{2}, \pi] \end{cases}$$

po kosinus funkcijama. Za koje $x \in \mathbb{R}$ se Fourierov red podudara s funkcijom?

3 Fourierova transformacija

3.1 Izabrani zadaci iz knjižice

1. Prikaži Fourierovim integralom funkciju

$$f(x) = \begin{cases} 1 - \frac{x}{2}, & 0 \leq x \leq 2, \\ 0, & x > 2 \end{cases}$$

2. Odredi integral parne funkcije $f(x) = e^{-px}$ zadana na intervalu $< 0, \infty >$ te izračunaj

$$\int_0^\infty \frac{\cos \lambda}{1 + \lambda^2} d\lambda$$

3. Izračunaj Fourierov transformat gate funkcije

4. Neka su $A, \omega > 0$ dvije fiksirane konstante. Izračunajte Fourierov transformat funkcije

$$f(x) = \begin{cases} A(1 + \cos(\omega x)), & |x| \leq \frac{\pi}{\omega} \\ 0, & \text{inace} \end{cases}$$

5. Neka je $a > 0$ pozitivna realna konstanta. Odredite funkciju čiji Fourierov transformat glasi $\pi(a - |\lambda|)g_{[-a,a]}(\lambda)$.

6. Odredite transformat

$$\mathcal{F}\{g_{[-7/2, -5/2]}(x) + g_{[-3/2, -1/2]}(x) + g_{[1/2, 3/2]}(x) + g_{[5/2, 7/2]}(x)\}$$

7. Izračunajte funkciju kojoj je Fourierov transformat $\hat{f}(\lambda) = e^{-|\lambda|}$ te pomoću toga odredite $\mathcal{F}\left\{\frac{1}{1+x^2}\right\}$.

8. Koristeći Parsevalovu jednakost izračunajte vrijednost integrala

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{\sin^2 ax}{x^2}, \quad \text{za } (a > 0)$$

3.2 Zadaci s starih ispita

1.

a) Iskažite osnovni teorem o Fourierovom integralu

b) Prikažite funkciju

$$f(x) = \begin{cases} 1, & x \in (0, 1), \\ -1, & x \in (-1, 0), \\ 0, & \text{inace} \end{cases}$$

u obliku Fourierovog integrala

2.

a) Isti zadatak...

b) Izračunajte ponašanje spektra za velike λ

3.

a) Teorem o integralu

b) Za koje $a \in \mathbb{R}$ funkcija $f(x) = e^{ax-x}$, $x > 0$, zadovoljava uvjete teorema? Obrazložite!

Za dobivene $a \in \mathbb{R}$ skicirajte graf Fourierovog integrala funkcije f .

4 Vektorska analiza

4.1 Izabrani zadaci iz knjižice

1. Parametriziraj krivulju

A. $y^2 = x - 1$ B. $4x^2 + 9y^2 = 36$ C. $r = 1 + \cos\varphi$

D. dio pravca od točke $A(1, 4, -2)$ do točke $B(3, 9, 6)$

E. presječnicu ploha $y = x^2$ i $z = 1 - x - y$, za $x > 0$

2. Izračunajte usmjerenu derivaciju polja $f(x, y, z) = xyz$ u točki $A(5, 1, 2)$, a u smjeru jediničnog vektora $\overrightarrow{AB}$, gdje je $B(9, 4, 14)$

3. Zadano je vektorsko polje $\mathbf{a} = x^2\mathbf{i} + xyz\mathbf{j} + z^2\mathbf{k}$, te vektori $\mathbf{s} = \frac{1}{\sqrt{3}}(\mathbf{i} + \mathbf{j} + \mathbf{k})$ i $\mathbf{b} = \sqrt{3}(2\mathbf{i} + \mathbf{j} + 2\mathbf{k})$.

A. Izračunajte $\frac{\partial \mathbf{a}}{\partial \mathbf{s}}$

B. Odredite točku T za koju vrijedi $\frac{\partial \mathbf{a}}{\partial \mathbf{s}} = \mathbf{b}$

4.2 Zadaci s starih ispita

1.

a) Definirajte usmjerenu derivaciju skalarnog polja $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, u smjeru vektorskog polja $\overrightarrow{\mathbf{s}}$

b) Izračunajte $\frac{\partial(r^2 \ln(r))}{\partial \overrightarrow{\mathbf{s}}}$, pri čemu je $\overrightarrow{\mathbf{s}} = \frac{\overrightarrow{\mathbf{i}} + \overrightarrow{\mathbf{j}}}{\sqrt{2}}$, a r iznos radijvektora $\overrightarrow{\mathbf{r}}$

c) Izračunajte $\frac{\partial \overrightarrow{\mathbf{r}}}{\partial \overrightarrow{\mathbf{s}}}$, pri čemu je $\overrightarrow{\mathbf{s}} = \frac{\overrightarrow{\mathbf{i}} + \overrightarrow{\mathbf{j}}}{\sqrt{2}}$

2. Zadano je vektorsko polje $\overrightarrow{\mathbf{f}}(x, y) := e^{xy}(xy + 1)\overrightarrow{\mathbf{i}} + e^{xy}x^2\overrightarrow{\mathbf{j}}$.

a) Provjerite da je polje $\overrightarrow{\mathbf{f}}$ potencijalno

b) Izračunajte potencijal vektorskog polja $\overrightarrow{\mathbf{f}}$.

3. Neka je $\overrightarrow{\mathbf{r}} = x\overrightarrow{\mathbf{i}} + y\overrightarrow{\mathbf{j}} + z\overrightarrow{\mathbf{k}}$ radijvektor, $r = \|\overrightarrow{\mathbf{r}}\|$, a $\overrightarrow{\mathbf{a}}$ konstantan vektor.

a) Definirajte divergenciju glatkog vektorskog polja $\overrightarrow{\mathbf{f}} : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$

b) Definirajte rotaciju glatkog vektorskog polja $\overrightarrow{\mathbf{f}} : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$

c) Izračunajte: $\nabla \times [(\overrightarrow{\mathbf{r}} \cdot \overrightarrow{\mathbf{r}})\overrightarrow{\mathbf{a}}]$

d) Izračunajte: $\operatorname{div} \left[\left(\frac{1}{r^4} + 2 \right) \vec{r} \right]$

4.

a) Definirajte potencijalno vektorsko polje $\vec{f}$.

b) Izvedite formulu za računanje potencijala glatkog vektorskog polja $\vec{f}(x, y)$ u $\mathbb{R}^2$.

c) Navedite kriterij za potencijalnost glatkog vektorskog polja $\vec{f} : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$. d) Izračunajte $\operatorname{rot}(\operatorname{grad}(p))$ pri čemu je p glatko vektorsko polje.

5. Neka je $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ derivabilna funkcija i $\vec{a} \in \mathbb{R}^3$ konstantan vektor. Izračunajte

$$\operatorname{div}((\vec{a} \cdot \vec{r})f(r)\vec{r})$$

gdje je $\vec{r} = x\vec{i} + y\vec{j} + z\vec{k}$, a $r = \|\vec{r}\|$.

6.

a) Definirajte rotaciju vektorskog polja $\vec{F}(x, y, z) = F_1(x, y, z)\vec{i} + F_2(x, y, z)\vec{j} + F_3(x, y, z)\vec{k}$.

b) Neka je $\vec{F}(x, y, z) = f(z)\vec{i} + f(y)\vec{j} + f(x)\vec{k}$ gdje je $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ derivabilna funkcija.

Odredite sve funkcije f tako da jednakost

$$\frac{\partial \vec{F}}{\partial s_0} = \vec{s}_0$$

gdje je $\vec{s}_0 = \frac{1}{\sqrt{3}}(\vec{i} + \vec{j} + \vec{k})$ vrijedi u svim točkama $(x, y, z) \in \mathbb{R}^3$.